

Vzorové príklady programových štruktúr

Školiaci materiál

Základné údaje

Subjekt	<i>Tisovec</i>
Typ subjektu	<i>Mesto</i>
Okres	<i>Rimavská Sobota</i>
Kraj	<i>Banská Bystrica</i>
Počet obyvateľov	<i>4 107</i>

Obsah

Základné údaje	2
Úvod.....	4
Teoretické východiská	5
Reálny príklad	17
Terminológia	20
Zdroje informácií.....	29
Súvisiace školiace materiály	30

Úvod

Školiaci materiál **Vzorové príklady programových štruktúr** (ďalej len „školiaci materiál“) je výstupom projektu *Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy*.

Školiaci materiál vychádza z oficiálnych dokumentov Ministerstva financií SR, ktoré definujú regulačný a metodologický rámec pre programové rozpočtovanie na úrovni územnej samosprávy¹.

Cieľom školiaceho materiálu je:

- ✓ Presentovať vzory potenciálnych programových štruktúr mesta Tisovec.

Školiaci materiál je určený:

- ✓ Zamestnancom oddelenia finančného a majetkového mesta/MsÚ Tisovec.
- ✓ Vedúcim zamestnancom odborných oddelení mesta/MsÚ Tisovec a organizácií mesta Tisovec, ktorí zodpovedajú za implementáciu jednotlivých politík v rámci samosprávy.
- ✓ Voleným zástupcom v meste Tisovec.
- ✓ Predstaviteľom nevládných a záujmových organizácií a obyvateľom, ktorí sa zaujímajú o to, akým spôsobom mesto Tisovec používa verejné zdroje.

---

¹ Oficiálne dokumenty sú dostupné na internetovej [stránke Ministerstva financií SR: http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487](http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487).

Teoretické východiská

Čo je to programová štruktúra

- ✓ Programová štruktúra je **logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia**, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy.
- ✓ Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria **programy, podprogramy a prvky (projekty)**.
- ✓ Konkrétny (modelový) príklad potenciálnej programovej štruktúry mesta Tisovec sa nachádza v **kapitole Reálny príklad**.

Čo je to program

- ✓ Program je súhrn/**skupina** navzájom **súvisiacich aktivít** (prác, činností, dodávok) vykonávaných na **splnenie** definovaných **cieľov** a **zámerov**.
- ✓ Program môžeme obrazne považovať za „**mini rozpočet**“ istej **kompetenčnej oblasti**, ktorú vykonáva subjekt samosprávy.
- ✓ Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:
  - časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
  - časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.
- ✓ Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“).
- ✓ Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele².
- ✓ Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

---

² Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

- ✓ **Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy** definuje vzory programových štruktúr **na úrovni programov** pre obce a pre vyššie územné celky, ktoré boli navrhnuté na základe kompetenčného rámca, daného napríklad zákonmi č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a mnohými ďalšími súvisiacimi predpismi, definujúcimi činnosť subjektov samosprávy. Tieto vzory sú nasledovné:

Návrh programovej štruktúry pre obce a mestá na úrovni programov

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Doprava

Program 9: Vzdelávanie

Program 10: Šport

Program 11: Kultúra

Program 12: Prostredie pre život

Program 13: Sociálne služby

Program 14: Administratíva

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych programov mesta Tisovec.

V prípade mesta Tisovec môžeme definovať nasledujúce potenciálne programy:

1. Program: Plánovanie, manažment a kontrola
2. Program: Propagácia a marketing
3. Program: Interné služby
4. Program: Služby občanom
5. Program: Bezpečnosť
6. Program: Odpadové hospodárstvo
7. Program: Komunikácie
8. Program: Vzdelávanie
9. Program: Šport
10. Program: Kultúra
11. Program: Prostredie pre život
12. Program: Bývanie
13. Program: Sociálne služby
14. Program: Administratíva

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *programu*.
2. Pokúste sa vysvetliť, aký je rozdiel medzi časovo ohraničeným a časovo neohraničeným *programom*.
3. Pokúste sa vysvetliť, ako sa vo všeobecnosti delia *programy*.
4. Pokúste sa vymenovať niektoré *programy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Tisovec.

Čo je to podprogram

- ✓ Podprogram je **ucelená časť programu**, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity.
- ✓ Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá **zvyšuje transparentnosť programu** a **špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu**.
- ✓ Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty.
- ✓ Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych podprogramov mesta Tisovec.

V prípade mesta Tisovec môžeme definovať potenciálne podprogramy:

Konkrétny príklad 1.:

Program: Propagácia a marketing

1.1. Podprogram: Prezentácia mesta

1.2. Podprogram: Turistická informačná kancelária

1.3. Podprogram: Médiá

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Konkrétny príklad 2.:

Program: Prostredie pre život

- 1.1. Podprogram: Verejné osvetlenie
- 1.2. Podprogram: Pohrebiská, pietna infraštruktúra
- 1.3. Podprogram: Verejné toalety
- 1.4. Podprogram: Detské ihriská
- 1.5. Podprogram: Drobná bodová obecná infraštruktúra
- 1.6. Podprogram: Verejná zeleň

Konkrétny príklad 3.:

Program: Vzdelávanie

- 1.1. Podprogram: Materské školy
- 1.2. Podprogram: Základná škola Dr. V. CLEMENTISA
- 1.3. Podprogram: Základná umelecká škola, Tisovec
- 1.4. Podprogram: Školská jedáleň
- 1.5. Podprogram: Celoživotné vzdelávanie

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *podprogramu*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *podprogramy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Tisovec.

Čo je to prvok

- ✓ Prvok je **časovo neohraničená bežná aktivita**/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu.
- ✓ Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych prvkov mesta Tisovec.

V prípade mesta Tisovec môžeme definovať /napríklad/ nasledujúce potenciálne prvky:

Konkrétny príklad 1.:

Program: Vzdelávanie

1.1. Podprogram: Materské školy

1.1.1. Prvok: Materská škôlka, Tisovec

1.1.2. Prvok: Materská škôlka, Rimavská Píla

1.2. Podprogram: Základná škola Dr. V. CLEMENTISA

1.3. Podprogram: Základná umelecká škola, Tisovec

1.4. Podprogram: Školská jedáleň

1.5. Podprogram: Celoživotné vzdelávanie

Konkrétny príklad 2.:

Program: Bezpečnosť

1.1. Podprogram: Mestská polícia

1.1.1. **Prvok: Terénna aktívna služba**

1.1.2. **Prvok: Kameraný systém**

1.1.3. **Prvok: Vzdelávacie aktivity**

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *prvku*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *prvky*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Tisovec.

Čo je to projekt

- ✓ Projekt je **časovo ohraničená aktivita**, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu.
- ✓ Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu.
- ✓ Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych projektov mesta Tisovec.

V prípade mesta Tisovec môžeme definovať nasledujúce potenciálne projekty (podľa www.tisovec.com a Správa mesta za rok 2006³):

Konkrétny príklad 1.:

Program: Vzdelávanie

- 1.1. Podprogram: Materské školy
- 1.2. Podprogram: Základná škola Dr. V. CLEMENTISA
- 1.3. Podprogram: Základná umelecká škola, Tisovec
- 1.4. Podprogram: Školská jedáleň
- 1.5. Podprogram: Celoživotné vzdelávanie
  - 1.5.1. **Projekt: Projekt ESF: „Ďalšie vzdelávanie – brána k novým perspektívam“**

---

³ www.tisovec.com/storage/cinnost_MSU_2006.pdf

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Konkrétny príklad 2.:

Program: Komunikácie

1.6. Podprogram: Výstavba mestských komunikácií

1.6.1. **Projekt: Asfaltovanie ul. Bakulíniho**

1.7. Podprogram: Oprava mestských komunikácií

1.7.1. **Projekt: Oprava lesnej cesty Losinec-Tisovec**

1.8. Podprogram: Údržba mestských komunikácií

Konkrétny príklad 3.:

Program: Interné služby

1.1. Podprogram: Činnosť samosprávnych orgánov mesta

1.2. Podprogram: Právne služby

1.3. Podprogram: Hospodárska správa majetku mesta

1.4. Podprogram: Administratívna podpora úradu

1.5. Podprogram: Autodoprava

1.6. Podprogram: Vzdelávanie zamestnancov

1.6.1. **Projekt Pilotná implementácia programového rozpočtovania^α**

Konkrétny príklad 4.:

1. Program: Prostredie pre život

1.1. Podprogram: Verejné osvetlenie

1.1.1. **Projekt: Rekonštrukcia verejného osvetlenia - 2^{xy}**

1.2. Podprogram: Pohrebiská, pietna infraštruktúra

^α Toto je IBA hypotetický príklad na **projekt** - v reálnej programovej štruktúre mesta Tisovec by sa to ocitlo vtedy, ak by to financovalo mesto z vlastných zdrojov.

^{xy} – Toto je **projektom** IBA v tom prípade, ak ide o rekonštrukciu určitým spôsobom výnimočnú – časovo ohraničenú (výmena žiaroviek za úspornejšie). Ak nie – je to pravidelná činnosť a teda ide o **prvok**.

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

1.3. Podprogram: Verejné toalety

1.4. Podprogram: Detské ihriská

1.4.1. Projekt: Vysporiadanie pozemkov pod nové detské ihrisko

1.5. Podprogram: Drobná bodová obecná infraštruktúra

1.5.1. Projekt: Prestavba autobusovej zastávky na ul. Daxnerovej

1.6. Podprogram: Verejná zeleň

1.6.1. Projekt: Chráňme životné prostredie národného parku Muránska planinaⁱⁱⁱ

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *projektu*.
2. Pokúste sa vysvetliť rozdiel medzi *prvkom* a *projektom*.
3. Pokúste sa vymenovať niektoré *projekty*, ktoré by mohli byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu mesta Tisovec.

ⁱⁱⁱ - Toto bude **projekt**, iba ak ide o časovo limitované aktivity, ktoré vychádzajú z PHSR a teda nie sú cyklicky opakované – potom by išlo o prvok.

Reálny príklad

Táto kapitola prezentuje reálny príklad potenciálnej programovej štruktúry mesta Tisovec s možnými variantmi zohľadňujúcimi rôzny prístup vnútorného členenia programu na jeho ďalšie časti, existujúce kompetencie mesta Tisovec a skutočné realizované aktivity v rámci kompetenčných rámcov.

Variant 1

1. Program: Plánovanie, manažment a kontrola

- 1.1. Podprogram: Manažment
- 1.2. Podprogram: Plánovanie
  - 1.2.1. Prvok: Strategické plánovanie
  - 1.2.2. Prvok: Územné plánovanie
- 1.3. Podprogram: Finančné a rozpočtové riadenie
- 1.4. Podprogram: Kontrola mesta
- 1.5. Podprogram: Členstvo mesta v tretích organizáciách

2. Program: Propagácia a marketing

- 2.1. Podprogram: Prezentácia mesta
- 2.2. Podprogram: Turistická informačná kancelária
- 2.3. Podprogram: Médiá
  - 2.3.1. Kronika mesta
  - 2.3.2. Internetová prezentácia

3. Program: Interné služby

- 3.1. Podprogram: Činnosť samosprávnych orgánov mesta
- 3.2. Podprogram: Právne služby
- 3.3. Podprogram: Hospodárska správa majetku

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

3.4. Podprogram: Administratívna podpora úradu

3.4.1. Prvok: Archív a registrácia

3.4.2. Prvok: Mestský informačný systém

3.5. Podprogram: Autodoprava

3.6. Podprogram: Vzdelávanie zamestnancov

4. Program: Služby občanom

4.1. Podprogram: Vybavovanie matričnej agendy

4.2. Podprogram: Kancelária 1. kontaktu

4.3. Podprogram: Elektronická verejná správa

4.4. Podprogram: Obrady

4.5. Podprogram: Vysielacie a vydavateľské služby

4.5.1. Prvok: Tisovský mesačník

4.5.2. Prvok: Mestský rozhlas

5. Program: Bezpečnosť

5.1. Podprogram: Mestská polícia

5.1.1. Prvok: Terénna aktívna služba

5.1.2. Prvok: Kameraný systém

5.1.3. Prvok: Vzdelávacie aktivity

5.2. Podprogram: CO

5.3. Podprogram: Protipožiarna ochrana a zásahy

5.4. Podprogram: Veterinárna bezpečnosť

6. Program: Odpadové hospodárstvo

6.1. Podprogram: Zvoz, odvoz a zneškodňovanie TKO a DSO

6.2. Podprogram: Recyklácia odpadu

7. Program: Komunikácie

7.1. Podprogram: Výstavba mestských komunikácií

7.2. Podprogram: Oprava mestských komunikácií

7.3. Podprogram: Údržba mestských komunikácií

8. Program: Vzdelávanie

8.1. Podprogram: Materské školy

8.1.1. Prvok: Materská škôlka, Tisovec

8.1.2. Prvok: Materská škôlka, Rimavská Píla

8.2. Podprogram: Základná škola Dr. V. CLEMENTISA

8.3. Podprogram: Základná umelecká škola

8.4. Podprogram: Školská jedáleň

8.5. Celoživotné vzdelávanie

9. Program: Šport

9.1. Podprogram: Infraštruktúra športu

9.2. Podprogram: Športové aktivity

9.3. Podprogram: Podpora športu - dotácie

10. Program: Kultúra

10.1. Podprogram: Infraštruktúra kultúry

10.1.1. Prvok: Mestská knižnica A.H.Škultétyho

10.1.2. Prvok: Kino pod Hradovou

10.1.3. Prvok: Clementisov dom

10.1.4. Prvok: Mestské múzeum

10.1.5. Prvok: MsKS

10.2. Podprogram: Kultúrne podujatia

10.3. Podprogram: Mestské kultúrne súbory

10.4. Podprogram: Podpora kultúry – dotácie

11. Program: Prostredie pre život

11.1. Podprogram: Verejné osvetlenie

11.2. Podprogram: Pohrebiská, pietna infraštruktúra

11.3. Podprogram: Verejné toalety

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- 11.4. Podprogram: Detské ihriská
- 11.5. Podprogram: Drobná bodová obecná infraštruktúra
- 11.6. Podprogram: Verejná zeleň

12. Program: Bývanie

- 12.1. Podprogram: Správa bytového fondu
- 12.2. Podprogram: Tvorba bytového fondu
- 12.3. Podprogram: Výroba tepla a dodávka TUV

13. Program: Sociálne služby

- 13.1. Podprogram: Štátne sociálne transfery
  - 13.1.1. Prvok: Dávky v hmotnej núdzi
  - 13.1.2. Prvok: Osobitný príjemca a dotácie na žiakov
- 13.2. Podprogram: Samosprávne jednorazové dávky
  - 13.2.1. Prvok: Rodinné krízové intervencie
  - 13.2.2. Prvok: Dotácie fyzickým osobám
- 13.3. Podprogram: Služby sociálnej inklúzie
  - 13.3.1. Prvok: Opatrovateľská služba
  - 13.3.2. Prvok: Poskytovanie stravy
  - 13.3.3. Prvok: Terénna a komunitná sociálna práca

14. Program: Administratíva

Variant 2

1. Program: Plánovanie, manažment a kontrola

- 1.1. Podprogram: Riadenie mesta
- 1.2. Podprogram: Plánovanie a rozvoj mesta
- 1.3. Podprogram: Finančné a rozpočtové riadenie mesta
- 1.4. Podprogram: Kontrola mesta
- 1.5. Podprogram: Členstvo mesta v tretích organizáciách

2. Program: Propagácia a marketing

- 2.1. Podprogram: Prezentácia mesta
- 2.2. Podprogram: Turistická informačná kancelária
- 2.3. Podprogram: Médiá

3. Program: Interné služby

- 3.1. Podprogram: Činnosť samosprávnych orgánov mesta
- 3.2. Podprogram: Právne služby
- 3.3. Podprogram: Hospodárska správa majetku
- 3.4. Podprogram: Administratívna podpora úradu
- 3.5. Podprogram: Autodoprava
- 3.6. Podprogram: Vzdelávanie zamestnancov

4. Program: Služby občanom

- 4.1. Podprogram: Vybavovanie matričnej agendy
- 4.2. Podprogram: Kancelária 1. kontaktu
- 4.3. Podprogram: Obrady pre občanov
- 4.4. Podprogram: Informovanie občanov
  - 4.4.1. Prvok: Tisovský mesačník
  - 4.4.2. Prvok: Mestský rozhlas

5. Program: Bezpečnosť

- 5.1. Podprogram: Mestská polícia
  - 5.1.1. Prvok: Terénna aktívna služba
  - 5.1.2. Prvok: Kameraný systém
  - 5.1.3. Prvok: Vzdelávacie aktivity
- 5.2. Podprogram: CO
- 5.3. Podprogram: Protipožiarna ochrana a zásahy
- 5.4. Podprogram: Veterinárna bezpečnosť

6. Program: Odpadové hospodárstvo

7. Program: Komunikácie

- 7.1. Podprogram: Výstavba mestských komunikácií
- 7.2. Podprogram: Oprava mestských komunikácií
- 7.3. Podprogram: Údržba mestských komunikácií

8. Program: Vzdelávanie

- 8.1. Podprogram: Materské školy
- 8.2. Podprogram: Základné školy
- 8.3. Podprogram: Základná umelecká škola
- 8.4. Celoživotné vzdelávanie

9. Program: Šport

- 9.1. Podprogram: Infraštruktúra športu
- 9.2. Podprogram: Športové aktivity
- 9.3. Podprogram: Dotačná podpora športu

10. Program: Kultúra

- 10.1. Podprogram: Infraštruktúra kultúry
  - 10.1.1. Prvok: Mestská knižnica A.H.Škultétyho
  - 10.1.2. Prvok: Kino pod Hradovou
  - 10.1.3. Prvok: Clementisov dom

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

10.1.4. Prvok: Mestské múzeum

10.1.5. Prvok: MsKS

10.2. Podprogram: Kultúrne podujatia

10.3. Podprogram: Mestské kultúrne súbory

10.4. Podprogram: Dotačná podpora kultúry

11. Program: Prostredie pre život

11.1. Podprogram: Verejné osvetlenie

11.2. Podprogram: Pohrebiská, pietna infraštruktúra

11.3. Podprogram: Verejné toalety

11.4. Podprogram: Detské ihriská

11.5. Podprogram: Drobná bodová obecná infraštruktúra

11.6. Podprogram: Verejná zeleň

12. Program: Bývanie

12.1. Podprogram: Správa bytového fondu

12.2. Podprogram: Tvorba bytového fondu

13. Program: Sociálne služby

13.1. Podprogram: Štátne sociálne transfery

13.1.1. Prvok: Dávky v hmotnej núdzi

13.1.2. Prvok: Osobitný príjemca a dotácie na žiakov

13.2. Podprogram: Samosprávne jednorazové dávky

13.2.1. Prvok: Rodinné krízové intervencie

13.2.2. Prvok: Dotácie fyzickým osobám

13.3. Podprogram: Služby sociálnej inklúzie

13.3.1. Prvok: Opatrovateľská služba

13.3.2. Prvok: Poskytovanie stravy

13.3.3. Prvok: Terénna a komunitná sociálna práca

14. Program: Administratíva

Terminológia

Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Ako synonymá sa veľmi často používajú pojmy rozpočtovanie orientované na ciele alebo rozpočtovanie orientované na výkonnosť.

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre (ďalej len „programový rozpočet“) je rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí. Programový rozpočet kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Programová štruktúra (rozpočtu)

Je logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria programy, podprogramy a prvky (projekty).

Program

Je súhrn/skupina navzájom súvisiacich aktivít (prac, činností, dodávok) vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov. Program môžeme obrazne považovať za „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti, ktorú vykonáva subjekt samosprávy (napríklad

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Vzdelávanie, Doprava, Šport a pod). Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
- časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“). Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele⁴. Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

Podprogram

Je ucelená časť programu, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram materské školy a Podprogram základné školy). Podprogram teda môžeme považovať za štruktúru, ktorá zvyšuje transparentnosť programu a špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu. Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty. Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Prvok

Prvok je časovo neohraničená bežná aktivita/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram základné školy a v rámci neho Prvok základná škola so zameraním na informačné technológie a Prvok základná škola so zameraním na cudzie jazyky). Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Projekt

Projekt je časovo ohraničená aktivita, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu. Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

---

⁴ Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Vízia

Vízia prezentuje predstavu o ideálnom stave samosprávy, resp. ideálnom stave jej fungovania.

Poslanie

Poslanie prezentuje zmysel existencie samosprávy (čo robí, prečo a pre koho).

Zámer

Zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov (budúci stav, ktorý chceme v konečnom dôsledku dosiahnuť realizáciou programu/jeho časti a plnením príslušných cieľov v rámci programu/jeho častí).

Cieľ

Cieľ je forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje (ktorý prispieva k) plnenie zámeru. Existujú:

- výstupové ciele (výstupovo orientované ciele) - vyjadrujú konkrétne výstupy, tzn. tovary a služby produkované subjektom samosprávy;
- krátkodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú okamžité výsledky, ktoré sa prejavia po relatívne krátkom čase (približne do, resp. okolo 1 roka) ako priamy efekt pôsobenia výstupov;
- strednodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Výstup

Výstupy sú tovary a služby produkované samosprávou. V programovom rozpočte sú definované výstupovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výstupu, napríklad: služba - hliadkovanie zabezpečované mestskou políciou (počet hliadok mestskej polície); služba - zabezpečovanie výučby na základnej škole (počet žiakov základnej školy); služba - oprava miestnych komunikácií (dĺžka opravených ciest za rok) služba - organizovanie kultúrnych podujatí (počet zorganizovaných predstavení); služba - starostlivosť o seniorov alebo

zdravotne postihnutých (počet umiestnených pacientov v dome sociálnych služieb), služba - zabezpečovanie verejného osvetlenia (počet prevádzkovaných svetelných bodov) a pod.

Výsledok

Výsledky sú spoločensko-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov, ktoré sú dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. V programovom rozpočte sú definované výsledkovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výsledku, napríklad: zvýšenie návštevnosti knižnice školopovinnými deťmi (zmena oproti minulosti), zníženie (výskytu) protispoločenskej činnosti/zvýšenie bezpečnosti, zníženie dopravnej nehodovosti, zvýšenie spokojnosti obyvateľov so službami klientskeho centra, pokles zadlženosti mesta per capita a pod.

Merateľný ukazovateľ

Merateľný ukazovateľ je nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. nástroj, prostredníctvom ktorého meriame pokrok pri plnení cieľa.

Monitorovanie

Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Údaje získané monitorovaním sa využívajú pri monitorovaní výkonnosti. Monitorovanie výkonnosti je priebežné sledovanie plnenia cieľov a merateľných ukazovateľov programu počas celého obdobia jeho realizácie. Pre potreby manuálu sa monitorovanie výkonnosti bude nazývať monitorovanie. Výsledky monitorovania sa prezentujú v monitorovacej správe.

Hodnotenie

Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, a prípadne aj užitočnosti/dopadu či stability/udržateľnosti, poskytuje spoľahlivé závery o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu, pričom:

- Relevantnosť – je posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a cieľov programov.

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- Účinnosť – je hodnotenie miery dosiahnutia cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych a negatívnych vplyvov realizácie programu.
- Efektívnosť a hospodárnosť – je posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo či bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy.
- Užitočnosť a dopad – je porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny.
- Stabilita a udržateľnosť – je posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení (či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu.

Logický rámec programu

Logický rámec programu predstavuje vnútornú logiku programu. Je to spôsob, akým sa o programe, jeho zámeroch, cieľoch a vstupoch uvažuje. Pomocou neho sa systematicky buduje, vyjadruje a sleduje priama, preukázateľná logická súvislosť medzi víziou, poslaním, zámermi, strednodobými výsledkovými cieľmi, krátkodobými výsledkovými cieľmi, výstupovými cieľmi a vstupmi programu.

Zdroje informácií

Informácie, ktoré sa týkajú programového rozpočtovania, nájdete na oficiálnej webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Informácie, ktoré sa týkajú projektu Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy, budú pravidelne zverejňované a aktualizované na stránke: www.finance.gov.sk/projekt.

Súvisiace školiace materiály

Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu a základné vlastnosti základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania) – vízie, poslania, zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov a prezentovať všeobecné a konkrétne príklady základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania).

Metodika tvorby strategického plánu.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu strategického plánovania; súvislosť medzi strategickým plánovaním a programovým rozpočtovaním; význam spolupráce zainteresovaných strán v rámci subjektu územnej samosprávy pri strategickom plánovaní.

Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry.

Cieľom dokumentu je vysvetliť tvorbu programovej štruktúry v podmienkach územnej samosprávy.